

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja

Obec MARKUŠKA

2006

**Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja
obce Markuška bol podporený v rámci
projektu: „Programovanie aktivít v obciach
Mikroregiónu Štítnická dolina“
z finančných prostriedkov Európskej únie**

Vypracoval : Regionálna rozvojová agentúra Rožňava

OBSAH

ÚVOD	4
1. ANALÝZA OBCE MARKUŠKA	5
1.1 PROFIL OBCE	5
1.1.1 Geografická poloha obce	5
1.1.2 História obce	6
1.2 PRÍRODNÉ ZDROJE A PODMIENKY	6
1.2.1 Nerastné suroviny	6
1.2.2 Klimatické podmienky	6
1.2.3 Otvzdušie	7
1.2.4 Odpady	7
1.2.5 Pôda	7
1.2.6 Lesy	8
1.2.7 Voda	8
1.3 KULTÚRNE A HISTORICKÉ ZDROJE	8
1.3.1 Historické zdroje	8
1.3.2 Kultúrne zdroje	8
1.4 ĽUDSKÉ A SPOLOČENSKÉ ZDROJE	9
1.4.1 Demografické charakteristiky	9
1.4.2 Verejné inštitúcie – štátne inštitúcie, obecné úrady, zdravotnícke, školské a sociálne zariadenia, spoločenské organizácie	11
1.5 MATERIÁLNE ZDROJE	12
1.5.1 Bývanie a bytový fond	12
1.5.2 Technická infraštruktúra	12
1.5.3 Zásobovanie pitnou vodou	13
1.5.4 Kanalizácia a ČOV	13
1.5.5 Plyn	13
1.5.6 Energetická sieť	13
1.5.7 Telekomunikácie	14
1.5.8 Rozhlas a televízia	14
1.5.9 Internet	14
1.5.10 Dopravná infraštruktúra	14
1.5.11 Infraštruktúra voľného času, spoločenské zariadenia	14
1.6 EKONOMICKÉ VYUŽITIE ZDROJOV	15
1.6.1 Primárny sektor, prvovýroba	15
1.6.2 Sekundárny sektor, spracovanie	15
1.6.3 Terciárny sektor, služby	15
1.6.4 Zamestnanosť	15
2.7 ANALÝZA SWOT	17
3. STRATÉGIA ROZVOJA OBCE	19
3.1 VÍZIA OBCE	19
3.1.1 Prírodné zdroje	19
3.1.2 Ľudské zdroje	19
3.1.3 Ekonomické zdroje	19
3.1.4 Materiálne a fyzické zdroje	19
4. AKČNÝ PLÁN	33
5. ZÁVER	47
PRÍLOHA - MAPA KATASTRA OBCE MARKUŠKA	48

ÚVOD

Vypracovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Markuška vyplýva zo zákona NR SR č. 503/2001 (351/2004) Z.z. o podpore regionálneho rozvoja SR. Hlavnými cieľmi tejto podpory je zabezpečiť vyvážený hospodársky a sociálny rozvoj obce Markuška, odstrániť alebo zmierniť rozdiely v úrovni hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, zabrániť vzniku nových oblastí s nízkou ekonomickou výkonnosťou, životnou úrovňou obyvateľov a zabezpečiť trvalo udržateľný hospodársky a sociálny rozvoj obcí a regiónov. Tento program tiež rešpektuje zásady regionálnej politiky SR a Európskej únie.

Je to strednodobý programový dokument, ktorý obsahuje najmä:

- Analýzu hospodárskeho rozvoja, sociálneho rozvoja, rozvoja kultúry obce, hlavné smery jej vývoja, ustanovenie cieľov a prvoradých potrieb,
- Stratégiu rozvoja, víziu, úlohy a prvoradé potreby v rozvoji hospodárstva a podnikateľského prostredia, ľudských zdrojov, výskumu a vývoja, medzištátnej, cezhraničnej a medziregionálnej spolupráci, cestovného ruchu, sociálnej infraštruktúry, technickej infraštruktúry, verejných prác, kultúry, občianskej vybavenosti a služieb, životného prostredia, efektívneho využívania prírodných zdrojov.
- Akčný plán, ktorý predstavuje súbor konkrétnych projektov, opatrení a aktivít smerujúcich k naplneniu vízie a rozvojových cieľov obce a obsahuje návrh finančného a administratívneho zabezpečenia.

Na základe daného programu obec Markuška vykonáva činnosti s cieľom všestranného rozvoja svojho územia a uspokojovania potrieb svojich obyvateľov. Pri uchádzaní sa o finančnú podporu na spomínaný regionálny rozvoj z fondov Európskej únie a štátnych fondov je tento program základným strategickým dokumentom.

1. ANALÝZA OBCE MARKUŠKA

Analýza je rozdelená podľa nasledovných oblastí: profil, prírodné zdroje a podmienky, kultúrne a historické zdroje, ľudské a spoločenské zdroje, materiálne zdroje a ekonomické využitie zdrojov.

1.1 PROFIL OBCE

Obec Markuška je situovaná pozdĺž Markušského potoka a jeho sútoku do Hankovského potoka. Tvorí ju radová zástavba rodinných domov s priečelím na obecnú ulicu. Rodinné domy sú tvorené samotnou nehnuteľnosťou a dvorom, ktorý je zvyčajne pokračovaním do záhrady a konce záhrad uzatvárajú intravilán obce. Obec je prevažne poľnohospodárskeho typu. Funkcia obce je prevažne obytná. Táto radová zástavba obce je tvorená pozdĺž miestnej komunikácie s malými odbočujúcimi uličkami, kultúrnym a infraštruktúrnym stredom obce.

1.1.1 Geografická poloha obce

Obec Markuška sa nachádza v okrese Rožňava, na pravom brehu Hankovského potoka v Štítnickej doline, v gemerskej časti Slovenského rudohoria na nive a terasovej plošine pri toku potoka pretekajúceho obcou od Markušského vrchu, 23 km severozápadne od Rožňavy.

Kataster obce sa nachádza v nadmorskej výške 376 m n. m. a má rozlohu 6,8 km². Hraničí s katastrami obcí : Slavošovce, Rochovce, Hanková, Slavoška a Kocel'ovce.

Obr.č. 1 Mapa Markuška

1.1.2 História obce

Prvá písomná zmienka z roku 1311. Markušku založil na zákupnom práve po roku 1311 dedičný richtár Martin. Najstarší písomný doložený názov obce je z roku 1427 Kerekreth. Obec sa spomína ako vlastníctvo Jelšavského panstva, od polovice 15. storočia Muránskeho panstva. Podvojný názov obce z roku 1582 (Markuška-Aranyas), dovoľuje usudzovať, že nové valašské sídlisko, ktoré vzniklo na rozhraní 15. a 16. storočia, nadväzovalo na staršie banícke. Už v stredoveku sa obyvatelia zaoberali pálením dreveného uhlia, hutníctvom, kováčstvom a garbiarstvom. Od 18. storočia tu pracovali výrobné železa, v 1. polovici 19. storočia dve pece a dva hámre.

1.2 PRÍRODNÉ ZDROJE A PODMIENKY

1.2.1 Nerastné suroviny

Okolie obce je bohaté na nerasty. V súčasnosti sa tu nachádza lom na biely mramor a lom na zelenú bridlicu, nerasty by sa mohli v budúcnosti využívať na stavebné účely.

1.2.2 Klimatické podmienky

Na území sa vyskytuje teplé, mierne i chladné klimatické pásmo. Priemerné teploty v zime sa pohybujú okolo -1 až -4°C, letné medzi 17 až 21°C.

Najideálnejším mesiacom letnej sezóny z hľadiska výdatnosti a priemerného počtu dní so zrážkami je mesiac august, kedy v porovnaní s ostatnými mesiacmi spadne menej zrážok. Relatívna vlhkosť vzduchu má v podstate opačný ročný chod ako teplota vzduchu. Najvyššie hodnoty sú v zimných mesiacoch s maximom v decembri, najnižšie v teplej ročnej dobe s minimom v apríli a máji. Za extrémnych situácií dosahujú minimálne hodnoty relatívnej vlhkosti 20 % až 15 %.

Tab. č. 1 Priemerné mesačné a ročné teploty vzduchu (°C)

Mesiac	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Rok
Región	-4,0	-1,4	3,0	9,0	14,1	17,4	18,9	18,1	14,1	8,5	3,5	-1,4	8,3
Rožňava													

1.2.3 Ovzdušie

V tejto lokalite sa nenachádza takmer žiadny zdroj znečisťujúci okolie a ovzdušie. Z hľadiska znečistenia ovzdušia ide o znečistenie prachom a výfukovými plynmi z automobilovej (hlavne nákladnej) dopravy pozdĺž cesty II. triedy. Obyvatelia obce vykurujú svoje domácnosti tuhým palivom. Bude potrebné (hlavne zo strany štátu) motivovať obyvateľov k ekologickejším formám vykurovania.

1.2.4 Odpady

V obci funguje separovaný zber TKO, zabezpečovaný firmou Fúra s.r.o. Rozhanovce. Odvoz komunálneho odpadu zabezpečuje firma Fúra s.r.o. Rozhanovce. Odpad sa odváža na centrálnu skládku odpadov do Košíc.

1.2.5 Pôda

Z pedologického hľadiska je územie charakterizované pôdami kamenistými. Sú tu podzolové, hnedozemné a piesočnaté pôdy. Prevláda horská hnedá lesná pôda. Úrodnosť je slabšia, pôdy sú ťažšie obrábateľné.

Tab. č. 2 Štruktúra pôdneho fondu

Využitie pôdneho fondu	Výmera (ha)	Percentuálny podiel (%)
Poľnohospodárska pôda:	338,8	49,8
Orná pôda	15,2	2,2
Záhrady a ovocné sady	5,6	0,8
Trvalé trávne porasty	318,1	47
Nepoľnohospodárska pôda:	341,9	50,2
Vodné plochy	1,8	0,3
Lesné pozemky	307,0	45
Zastavané plochy	15,7	2,3
Ostatné plochy	17,5	2,6
Spolu	681	100

1.2.6 Lesy

Obec sa vyznačuje bohatosťou lesov 45 % katastra obce tvoria lesné porasty. Väčšinou prevládajú listnaté lesy porastené dubmi a bukmi. Vo vyšších polohách sa vyskytujú ihličnaté až zmiešané lesy.

1.2.7 Voda

Vodné zdroje sú dostatočné. Kvalita podzemnej vody je dobrá. V okolitých pohoriach sú kvalitné zdroje pitnej vody. Obcou preteká Markušský potok, ktorý sa vlieva do Hankovského potoka.

1.3 KULTÚRNE A HISTORICKÉ ZDROJE

1.3.1 Historické zdroje

Kostol /ev.a.v./ s klasicistickou úpravou, pôvodne ranogotický z pol. 13.stor. Oltár z r. 1781 - neskorobaroková rezbárska práca, 3 m vysoký. Kazateľnica neskorobaroková ľudová rezbárska práca z r. 1781.

1.3.2 Kultúrne zdroje

V obci pôsobia nasledujúce združenia:

- Dobrovoľné hasičské družstvo
- Spoločnosť urbaristov a pasienkárov Markuška
- Poľovnícke združenie Prieslop

Obec nemá program pravidelných kultúrnych podujatí. Medzi významné udalosti patrí Pálenie vatry na 8. mája a potom účasť občanov na programoch mikroregiónu.

1.4 ĽUDSKÉ A SPOLOČENSKÉ ZDROJE

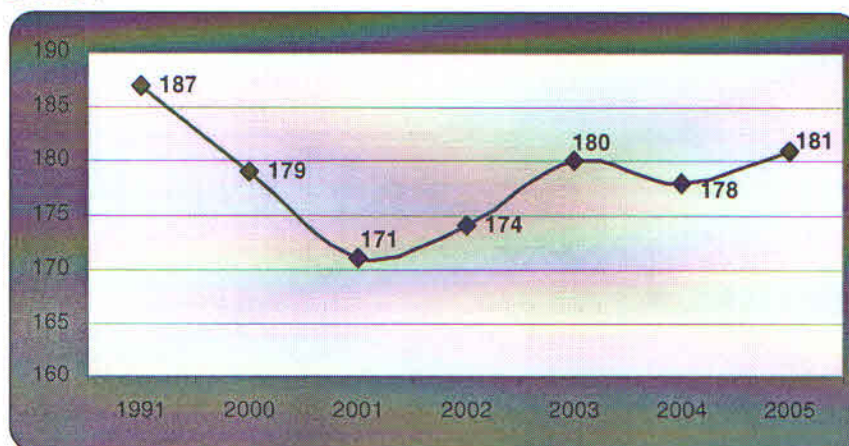
1.4.1 Demografické charakteristiky

Základné demografické ukazovatele obce za posledné obdobie sú uvedené v nasledujúcej tabuľke.

Tab.č.3 Vývoj počtu obyvateľov za posledné obdobie

ROK	Počet obyvateľov
1991	187
2000	179
2001	171
2002	174
2003	180
2004	178
2005	181

Graf č.1

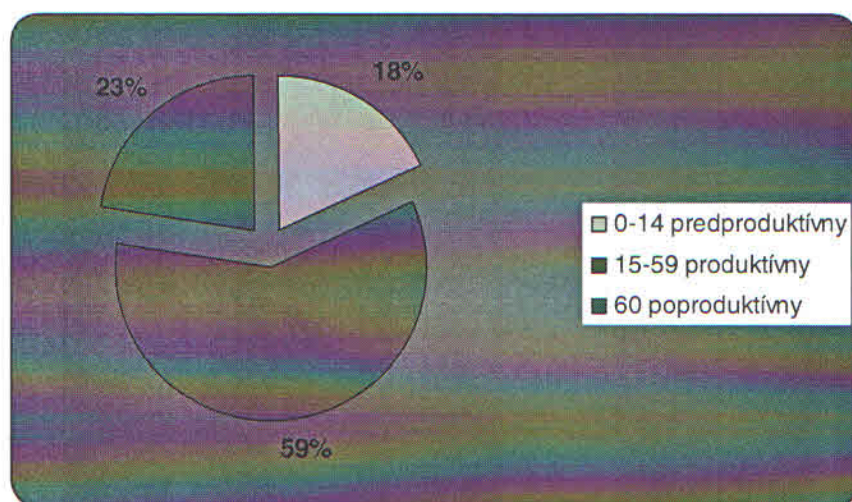
Veková štruktúra v obci je pomerne priaznivá. V obci je takmer 60 % obyvateľov v produktívnom veku a takmer 12 % obyvateľov obce je predproduktívneho veku a v produktívnom veku je 29 % obyvateľov (tab. č. 3).

Tab. č.4 Veková skladba obyvateľstva (k 31.12.2003)

Vek	Počet	%
0-14 predproduktívny	33	18,3
15-59 produktívny	106	58,9
60 poproduktívny	41	22,8

Graf č. 2 Veková skladba obyvateľstva

Tab. č. 5 Národnostné a etnické skupiny a ich vzájomné postavenie

Národnosť	Počet	%
Slovenská	155	90,6
Maďarská	-	-
Rómska	16	9,4
Česká	-	-
Iná a neudaná	-	-

Ako je vidieť z tabuľky, väčšina obyvateľstva sa hlási k slovenskej národnosti (90,6%). Medzi jednotlivými národnostnými skupinami nie sú žiadne významnejšie problémy. K Rómskej národnosti v obci sa hlási 9,4%.

Tab. č. 6 Vierovyznanie

Vierovyznanie	Počet	%
Rímskokatolícka cirkev	9	5,3
Gréckokatolícka cirkev	6	3,5
Pravoslávna cirkev	-	-
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	133	77,8
Bez vyznania	12	7,0
Ostatné a nezistené	11	6,4

Najviac obyvateľov obce Markuška je Augsburského vyznania evanjelickej cirkvi (77,8%). Ostatné cirkvi sú vyznávané veľmi malým podielom obyvateľstva, bez vyznania je 7,0%.

Tab. č. 7 Bývajúce obyvateľstvo podľa stupňa dosiahnutého vzdelania z výsledkov Sčítania obyvateľov, domov a bytov k 26. máju 2001

Vzdelanie	počet	%
Základné	79	46,2
učňovské a stredné bez maturity	34	19,9
úplné stredné	28	16,4
vyššie a vysokoškolské	1	0,6

1.4.2 Verejné inštitúcie – štátne inštitúcie, obecné úrady, zdravotnícke, školské a sociálne zariadenia, spoločenské organizácie

V obci je materská škola a základná škola pre 1. - 4.ročník. V obci je obecný úrad so starostom a pošta.

V obci nie je zdravotnícke stredisko, preto obyvatelia musia využívať lekárske služby v susedných obciach v Štítniku a v Slavošovciach alebo v meste Rožňava.

Za ostatnými službami dochádzajú miestni obyvatelia do Rožňavy a do Štítnika.

1.5 MATERIÁLNE ZDROJE

1.5.1 Bývanie a bytový fond

Obec tvorí zástavba rodinných domov. Na rozvod vody je napojených 41 domácností. Funkcia obce je prevažne obytná.

Tab. č. 8

Domový a bytový fond	Počet
Domový fond spolu	48
rodinné domy	47
bytové domy	1
ostatné budovy	-
Trvale obývané domy	37
Byty spolu	52
Trvale obývané byty	41

Tab. č. 9 Úroveň bývania

Priemerný počet na 1 trvale obývaný byt	Počet
osôb na byt	3,1
osôb na obytnú miestnosť	0,9
m ² obytnej plochy na 1 byt	59,9
m ² celkovej plochy na 1 byt	97,8
m ² obytnej plochy na 1 osobu	19,2
obytných miestností na 1 byt	3,6

1.5.2 Technická infraštruktúra

Technická infraštruktúra v obci je nedostatočná.

Plynovodná sieť: nie je
 Kanalizačná sieť: nie je
 ČOV: nie je
 Vodovodná sieť: neúplná
 Vykurovanie: lokálne (drevo, elektrina)

Vedenie el.energie:	áno
Mosty:	2
Autobusová stanica:	áno
Telefónny rozvod:	áno (T-com)
Verejný rozhlas:	áno
Káblová TV:	je v celej obci okrem rómskej osady

1.5.3 Zásobovanie pitnou vodou

Za účelom zásobovania obyvateľstva pitnou vodou obec má vybudovanú prírodnú sieť vodovodu. Starý rozvod treba rekonštruovať, potom treba doplniť nové uličné vodovodné rozvody a napojiť na jestvujúci vodojem. Okrem toho v obci sú pred domami verejné studne, ktoré sú aj v súčasnosti niektoré prevádzkyschopné.

1.5.4 Kanalizácia a ČOV

V obci nie je vybudovaná verejná kanalizácia. V budúcnosti sa plánuje dobudovať skupinovú kanalizáciu. Splaškové vody sú vypúšťané individuálne do domových septikov.

1.5.5 Plyn

Obec nie je plynofikovaná. STL rozvod končí pri obci Kocel'ovce s napojením na VTL plynovod Bohúňovo – Nižná Slaná s regulačnou stanicou umiestnenou pri obci Roštár, kde je meranie a odorizácia. S plynifikáciou obce Markuška sa uvažuje. Je spracovaná štúdia.

1.5.6 Energetická sieť

Dodávka elektrickej energie pre riešenie obec je zabezpečovaná v súčasnosti z primárneho vzdušného vedenia 22kV pomocou jednej trafostanice. Dodávateľom sú Východoslovenské energetické závody a.s. Košice, prevádzka Rožňava.

1.5.7 Telekomunikácie

Telekomunikačné vedenia sú vedené vo verejných priestranstvách. Spojenie je vykonané cestou uzlovej telefónnej stanice v Rožňave. Spojovacie cesty v riešenej obci sú vykonané káblovými závesnými vedeniami uloženými vo vzduchu na drevených podperných bodoch, k jednotlivým účastníkom. V obci je zabezpečený verejný telefónny automat na mince. Obec má mobilné pokrytie operátorom T- mobile a O2. V obci je slabé pokrytie telefónneho signálu mobilného operátora Orange.

1.5.8 Rozhlas a televízia

Obec Markuška má obecný rozhlas a verejné osvetlenie, kde sa vyžaduje rekonštrukcia. Obyvatelia obce majú k dispozícii káblovú televíziu.

1.5.9 Internet

Obec neprevádzkuje vlastnú oficiálnu web stránku. V súčasnosti je pre potreby obyvateľov obce v Základnej škole, ktorá je zariadením obce. Tento internet je verejne prístupný pre občanov obce (riaditel@zsmarkusa.edu.sk).

1.5.10 Dopravná infraštruktúra

V obci sú štátne a obecné cesty, prejazdová cesta cez obec je v správe Slovenskej správy ciest, a.s. Rožňava. Je to cesta III. triedy asfaltová s výtlkmi. Spojenie do obce je možné autom z Plešivca alebo Rožňavy smer Štítnik – Roštár – Markuška – Brdárka, alebo autobusom z hlavnej autobusovej stanice v Rožňave.

1.5.11 Infraštruktúra voľného času, spoločenské zariadenia

V obci sa nachádza Kultúrny dom, ktorý slúži pre verejné zhromaždenia obyvateľov ako aj na organizovanie rôznych kultúrnych a spoločenských akcií (napr. deň detí, deň dôchodcov, atď.). Obec má knižnicu s knižným fondom 1377 knižných jednotiek s počtom užívateľov 26. Obec má vybudovaný aj Dom smútku.

1.6 EKONOMICKÉ VYUŽITIE ZDROJOV

1.6.1 Primárny sektor, prvovýroba

Predstaviteľom SHR je súkromne hospodáriaci roľník: Jozef Zobola, ktorý má firmu PD Roštár. V obci je hospodársky dvor Markuška.

1.6.2 Sekundárny sektor, spracovanie

- Ťažba a spracovanie kameňa – firma NOVEL spol. s r.o., Krivá 23, Košice

1.6.3 Terciárny sektor, služby

- ROXET – prevádzka obchodu a pohostinstva (Rozložníková)

1.6.4 Zamestnanosť

Z celkového počtu obyvateľov je 83 ekonomicky aktívnych. Hlavným zamestnávateľom v blízkom okolí sú Slavošovské papierne, ktoré patria podniku SHP Slavošovce, a.s. a Papservis Slavošovce, s.r.o.. Ostatní obyvatelia dochádzajú za prácou do Rožňavy. Pracujú hlavne v obchodnej činnosti – službách a vo výrobnej činnosti.

Tab. č. 10 Bývajúce obyvateľstvo podľa stupňa ekonomickej aktivity (z výsledkov Sčítania obyvateľov, domov a bytov k 26. máju 2001)

Ekonomická aktivita obyvateľstva	Počet
Osoby ekonomicky aktívne	83
z toho	
na materskej dovolenke	3
pracujúci dôchodcovia	3
Nezamestnaní	27
Nepracujúci dôchodcovia	40
Deti, žiaci, študenti	38

Tab. č. 11 Ekonomicky aktívne obyvateľstvo podľa odvetvia hospodárstva

Ekonomická aktivita obyvateľstva podľa hospodárstva	Počet	%
Poľnohospodárstvo, poľovníctvo	17	1,6
Lesníctvo, ťažba dreva	2	1,3
Priemyselná výroba	15	11,0
Stavebníctvo	1	0,7
Obchod	4	14,3
Hotely a reštaurácie	3	0,7
Doprava, skladovanie, pošty a spoje	2	2,3
Verejná správa, obrana	30	6,5
Školstvo	5	2,3
Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť	-	2,3
Ostatné a neudané	4	57
SPOLU	83	100

2.7 ANALÝZA SWOT

Analýza silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození bola spracovaná na základe spoločných stretnutí za účasti pracovníkov samosprávy obce.

Silné stránky
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kvalitné zdroje pitnej vody ▪ Záujem o zvyšovanie životného štandardu (dom, byt) ▪ Záujem o starostlivosť o kultúrne pamiatky ▪ Záujem o zachovanie ľudových tradícií, rodných domov a pamiatkových izieb ▪ Voľné budovy a pozemky v obecnom vlastníctve ▪ Dostatok drevnej hmoty ▪ Záujem o hospodárenie na pôde (samostatne hospodáriaci roľníci, poľnohospodárske družstvo) ▪ Využiteľné ložiská zelenej bridlice a mramoru pre stavebné účely ▪ Zachovalá príroda bez škodlivých exhalátov a podzemných škodlivín
Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zlé cesty a chodníky, nedostatočná cestná dopravná infraštruktúra ▪ zastaralé vodovodné potrubia, potrebná rekonštrukcia ▪ aktualizácia projektovej dokumentácie pre vodovodnú sieť ▪ nedostatočná projektová dokumentácia pre kanalizačnú sieť a ČOV ▪ chýba prepojenie dolín Hankovského potoka so Slavošovskou dolinou a Dobšinskou dolinou. ▪ zlá internetová komunikácia – technická vybavenosť je zastaralá ▪ nedostupnosť internetového spojenia ▪ slabé pokrytie telefónneho signálu mobilného operátora Orange ▪ nevyužitie svahy na lyžiarske vleky a celková infraštruktúra pre zimné športy ▪ nedostatočná infraštruktúra pre letné športy (vodné plochy) ▪ stagnácia zamestnanosti (podľa štruktúry iný vývoj) ▪ nedostatočný záujem o vzdelanie (vyplýva zo stabilného ekonom. zázemia) ▪ nedoriešená rómska problematika ▪ nevytvorené finančné zdroje pre obnovu pamiatkového fondu ▪ absencia aktívnej poľnohospodárskej prvovýroby a spracovateľskej výroby

- nedostatočný miestny potenciál pre investície
- nedostatočná ponuka služieb (ubytovanie, stravovanie)
- nízka kúpyschopnosť obyvateľstva (čo má vplyv na rozvoj podnikania)
- obmedzenosť vzdelávania, ako dôsledok zlých sociálnych pomerov
- nedostatočná finalizácia drevnej hmoty
- chýbajú penzióny pre dôchodcov

Príležitosti

- možnosť začatia podnikania v podnikateľských inkubátoroch
- rozvoj cestovného ruchu vybudovaním vodnej plochy
- rozvoj CR, cykloturistiky, pešej turistiky, agroturistiky
- oprava opustených domčekov na chatárske účely
- pestovanie plodín a výroba biopotravín
- využitie remesiel vybudovaním remeselného dvora
- výstavba malej vodnej elektrárne
- využitie historických hodnôt Železnej a Gotickej cesty na vidiecku turistiku
- využitie kvalitných pitných vôd na plnenie a export
- využitie mikroregiónu na pestovanie ovocia a jeho finalizácia
- využitie odpadov z lesa na výrobu drevnej štiepky
- rozvoj podnikania v rámci zabezpečovania stavebného materiálu obkladovej a podlahovej dlažby zelenej bridlice a mramoru
- využitie čistého zdravého prostredia pre voľnočasové aktivity

Ohrozenia

- napadnutie lesných porastov škodcami
- pomalé riešenie rómskej problematiky
- nedostatok kvalifikovaných ľudí a jednotlivých remesiel v malých obciach
- nízka životná úroveň v obci
- počet obyvateľov je pod 500
- postupné vyludňovanie obcí – odchod obyvateľov do miest, iných regiónov a do zahraničia
- chýbajúca projektová dokumentácia pre veľké projektové zámery
- neukončené majetkoprávne vysporiadanie pozemkov
- narastajúca kriminalita

3. STRATÉGIA ROZVOJA OBCE

3.1 VÍZIA OBCE

Tvorba podmienok a využitie zdrojov prispeje k zvýšeniu ekonomickej úrovne obce. S ekonomickým prínosom sa zvyšuje zamestnanosť a zabezpečujú sa predpoklady pre ďalší rozvoj .

3.1.1 Prírodné zdroje

Dlhodobé udržovanie a skvalitňovanie prírodného prostredia, úprava verejných priestranstiev je spoločný cieľ všetkých obyvateľov. Obec je prítiažlivá udržiavanou zeleňou, upravenými ulicami a okolím rodinných domov. Nakladanie s odpadmi je doriešené. V obci je zabezpečená informovanosť obyvateľov o životnom prostredí, a propagácia chránených území a prírodných pamiatok.

3.1.2 Ľudské zdroje

Obec zlepšuje kvalitu života obyvateľov predovšetkým vybudovaním plne funkčných prvkov infraštruktúry a tým vytvára dobré podmienky pre príjemné a bezproblémové bývanie jeho obyvateľov. Zlepšuje starostlivosť o ich životné potreby (sociálne, zdravotné, bytové) a zvyšuje ich kvalitu života podporou kultúry, športu a vzdelávania

3.1.3 Ekonomické zdroje

Zlepšujú sa podmienky pre rozvoj podnikateľských aktivít, s dôrazom na zvýšenie úrovne zamestnanosti a úrovne kvality služieb pre svojich obyvateľov a návštevníkov.

3.1.4 Materiálne a fyzické zdroje

Realizuje sa kvalitná technická infraštruktúra, dôraz sa kladie na dopravnú dostupnosť s dostatkom kvalitného bývania, s kvalitnými službami občianskej

vybavenosti, s množstvom príležitostí na príjemné športové a kultúrne vyžitie všetkých obyvateľov .

Obec sa bude snažiť pretransformovať uvedenú víziu na skutočnosť využitím všetkých možných finančných zdrojov z Európskej únie, tak aby naplnila stanovené ciele regionálneho rozvoja a tak prispela k skvalitneniu života občanov.

3.2 STRATÉGICKÉ CIELE OBCE

Určenie stratégie hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Markuška.

3.2.1 GLOBÁLNY CIEĽ Č.1

- Dobudovanie infraštruktúry zamerať na cestné komunikácie, vodovod, kanalizáciu, čističku odpadových vôd, energetiku a informačné technológie

3.2.1.1 Špecifický cieľ č. 1

- Rozvoj dopravnej infraštruktúry

3.2.1.1.1 Opatrenie č. 1

- zabezpečiť opravu a rozvoj cestných komunikácií

Úloha č. 1 – obnova, oprava a rekonštrukcia ciest – jestvujúcich miestnych komunikácií

Úloha č. 2 – projekčná príprava a výstavba peších komunikácií v obci

Úloha č. 3 – obnova a budovanie cestných kanalizačných rigolov

Úloha č. 4 – Podporovať vybudovanie cestného prepojenia Brdárka – Vyšná Slaná, ktorá pomôže rozvoju i obce Markuška

3.2.1.2 Špecifický cieľ č. 2

- Rozvoj technickej infraštruktúry

3.2.1.2.1 Opatrenie č. 1

- zabezpečiť účinné čistenie odpadových vôd a napojenie domácností a iných objektov v obci na kanalizačnú sieť – podomové a uličné čističky

Úloha č. 1 - na základe štúdie zabezpečiť projektovú dokumentáciu na kanalizáciu obce a čistenie odpadových vôd podomovými čističkami

3.2.1.2.2. Opatrenie č. 2

- Vodné hospodárstvo

Úloha č. 1 - ochrana vôd a zabezpečenie pred povodňami dokončením regulácie miestneho (obecného) Markušského potoka

Úloha č. 2 - výstavba viacúčelovej vodnej nádrže na Markušský potok, ktorá bude slúžiť ako protipožiarna nádrž aj ako chovný rybník

3.2.1.2.3. Opatrenie č. 3

- zabezpečenie vodovodu pre obyvateľov a potrebu obce

Úloha č. 1 – dokončiť výstavbu vodovodu napojením na jestvujúci rezervoár

Úloha č. 2 – dokončiť rozvodnú vodovodnú sieť v obci

3.2.1.3. Špecifický cieľ č. 3

- Energetická koncepcia

3.2.1.3.1. Opatrenie č. 1

- podpora využívania obnoviteľných zdrojov energie

Úloha č. 1 – podpora technických opatrení na znižovanie energetických strát budov a objektov

Úloha č. 2 – presadzovanie využívania miestnych alternatívnych energetických zdrojov (solárna energia, veterná energia a pod.)

Úloha č. 3 – využívanie miestnych druhotných energetických zdrojov ako doplnkový alebo náhradný energetický zdroj pre potreby obyvateľstva a služieb (dendromasa, biomasa, poľnohospodárske odpady a pod.)

3.2.1.4. Špecifický cieľ č. 4

- Rozvoj informačno-komunikačných technológií

3.2.1.4.1. Opatrenie č.1

- vybudovanie efektívneho informačného systému obce

Úloha č. 1 – zabezpečenie ďalšieho mobilného signálu okrem T-mobile pre zvukovú aj obrazovú komunikáciu

Úloha č. 2 – zabezpečenie kvalitného televízneho signálu pre príjem

Úloha č. 3 – zabezpečenie internetu pre potreby obyvateľstva

Úloha č. 4 – využitie uložených optických káblov telekomunikácií pre zvukovú aj obrazovú komunikáciu medzi obcami v mikroregióne

Úloha č. 5 – inštalácia smerových orientačných tabúl a priestorových informačných tabúl pre návštevníkov

3.2.2. GLOBÁLNY CIEĽ Č. 2

- Rozvojom občianskej infraštruktúry zabezpečovať hospodársky rast, orientovať sa na rekonštrukciu a reštrukturalizáciu občianskej infraštruktúry v obci.

3.2.2.1. Špecifický cieľ č.1

- Rozvoj vzdelávania a zachovanie kultúrne – historického potenciálu obce
- Podpora školstva v obci, mikroregióne
- Usmerňovanie obyvateľstva obce k ochrane historických a kultúrnych hodnôt

3.2.2.1.1. Opatrenie 1: Rozvoj školskej infraštruktúry

- Zabezpečenie výchovno-vzdelávacích procesov v predškolskom a školskom zariadení, internetizácia školy, a podpora vzdelávania obyvateľstva v produktívnom a poproduktívnom veku. Zároveň zabezpečenie kvalitných technických podmienok jednotlivých vzdelávacích zariadení.

- Úloha č.1 - zriaďovanie kvalitnej strediskovej školy a zabezpečenie dopravy školskými autobusmi
- Úloha č. 2 - obnova a rekonštrukcia školskej infraštruktúry – oprava strechy materskej školy
- Úloha č. 3 - rozvoj mimoškolských a športových aktivít
- Úloha č. 4 - podporovať tvorivosť a realizovať rôzne školské projekty, resp. projekty financované Európskou úniou
- Úloha č. 5 - podporovať vznik špeciálnej triedy pre nadané deti ako aj pre deti s potrebou osobitného vzdelávacieho procesu. Riešenie školskej výchovy detí z marginalizovaných rodín
- Úloha č. 6 - riešenie predškolskej výchovy detí z marginalizovaných rodín
- Úloha č. 7 - oprava strechy výmenou novej krytiny na základnej škole 1.- 4. ročníka v obci

3.2.2.1.2. Opatrenie 2: Rozvoj kultúrnej infraštruktúry

- Cieľom je rozvoj spoločenského a kultúrneho života obyvateľov obce ako aj návštevníkov. Zlepšenie stavu kultúrnych zariadení a budovanie spoločných aktivít.

Úloha č. 1 - vytvorenie podmienok sprístupnenia kultúrno-historických pamiatok v obci

Aktivity:

1. oprava strechy kostola, odvodnenia drenážou, izolovanie proti spodnej vode a oplatenia okolo kostola. Oprava oplatenia cintorína a nádvorja domu smútku
2. obnova a rekonštrukcia objektov kultúrnych zariadení
3. rozvoj tradičných remesiel a gastronómie
4. podporovať a realizovať kultúrne podujatia na prezentáciu umenia
5. budovať a pripravovať kultúrne prejavy obyvateľstva (folklórne podujatia, tanečné skupiny, a pod.)
6. podpora knižníc a knižnej literatúry
7. využitie historických a kultúrnych pamiatok na spoločenské účely
8. obnova a prevádzka činnosti technických pamiatok a expozícií
9. oprava strechy budovy kultúrneho domu a obecného úradu

3.2.2.2. Špecifický cieľ č.2

- Modernizácia a rozvoj siete sociálnych a zdravotníckych zariadení
- Podpora služieb zameraných na starostlivosť o obyvateľov obce

3.2.2.2.1. Opatrenie 1 : Rozvoj sociálnej infraštruktúry

- Opatrenie je zamerané na sociálnych služieb a podporu integrácie rôznych skupín obyvateľstva do spoločenského života.
  - Úloha č. 1 - zabezpečenie poradenstva v sociálnej oblasti
  - Úloha č. 2 - obnova a rekonštrukcia zariadení sociálnej infraštruktúry
  - Úloha č. 3 - rozširovať opatrovateľské služby pre obyvateľov
  - Úloha č. 4 - tvorba projektov pre získavanie finančných prostriedkov z EÚ pre skvalitňovanie a poskytovanie nových služieb
  - Úloha č. 5 – Vypracovanie projektu pre 12 rodín (40) rómskeho obyvateľstva
  - Úloha č. 6 - výstavba sociálnych bytov pre sociálne odkázaných občanov a marginalizovanú skupinu rómskeho obyvateľstva obce
  - Úloha č.7 – Výstavba autobusovej zástavky - prístrešku

3.2.2.2.2. Opatrenie 2 : Rozvoj zdravotnej infraštruktúry

- Cieľom opatrenia je udržať zdravotnícke služby, s možnosťou rozšírenia základných zdravotníckych služieb.
  - Úloha č. 1 - rozvoj nedostatočných ambulantných služieb
  - Úloha č. 2 - obnova a rekonštrukcia zdravotníckych zariadení a dobudovanie čakární v zdravotnom stredisku
  - Úloha č. 3 - zabezpečenie osobitnej osobnej prepravy osôb zdravotne ťažko postihnutých k ambulanciám a lekárniam
  - Úloha č. 4 - zvýšenie počtu praktických lekárov – zníženie počtu pacientov na jedného lekára
  - Úloha č. 5 - podpora zdravotnej prevencie a vzdelávania v tejto oblasti u detí predškolského a školského veku
  - Úloha č. 6 - podporovať význam zdravotnej prevencie u občanov

3.2.3 GLOBÁLNY CIEĽ Č. 3

Zvyšovanie ekonomickej aktivity malého a stredného podnikania z domácich zdrojov.

3.2.3.1. Špecifický cieľ č. 1

- Zlepšenie podnikateľského prostredia

3.2.3.1.1. Opatrenie č. 1

- vybudovanie komplexnej technickej infraštruktúry v obci

Úloha č. 1 – zabezpečiť dostatočne dimenzované prípojky vody, kanalizácie, elektriny a plynu pre možnosť odberu podnikateľského subjektu -vyčíslit' súčasnú rezervu v prípojkách

Úloha č. 2 – dokončiť územný plán obce s uvedením lokalít na podnikateľské aktivity

Úloha č. 3 – rozšírenie technickej infraštruktúry vrátane prístupových dopravných komunikácií v lokalitách obce

Úloha č. 4 – zabezpečiť rozvoj podnikania v rámci stavebnej výroby obkladovej a podlahovej dlažby zo zelenej bridlice a mramoru

3.2.3.1.2. Opatrenie č. 2

- využívanie inkubátora pre začínajúcich podnikateľov

Úloha č. 1 – zvýšiť informovanosť obyvateľov obce o možnosti využívania existujúceho podnikateľského inkubátora v Rožňave

Úloha č. 2 – podporovať vznik podnikateľského inkubátora v Štítniku s možnosťou využívania aj pre začínajúcich podnikateľov z obce

3.2.3.2. Špecifický cieľ č. 2

- Podpora konkurencieschopnosti produkcie malých a stredných podnikateľov

3.2.3.2.1. Opatrenie č. 1

- podpora záujmových činností zameraných na uchovanie vidieckych tradícií

Úloha č. 1 – rekonštrukcia budovy a strechy požiarnej zbrojnice a vytvorenie podkrovných priestorov pre záujmovú činnosť a centra voľného času

Úloha č. 2 – prestavba rodinného domu v obecnom vlastníctve na pamiatkové stredisko obce (pamiatková izba histórie obce) a v podkroví ubytovacie zariadenie obce

3.2.3.3. Špecifický cieľ č. 3

- podpora rozvoja cestovného ruchu

3.2.3.3.1. Opatrenie č. 1

- podpora tvorby produktov cestovného ruchu a zvyšovanie kvality poskytnutých služieb návštevníkom obce

Úloha č. 1 – vybudovanie priestorového informačného systému v obci

Úloha č. 2 – vytvorenie podmienok sprístupnenia kultúrno-historických pamiatok v obci

Úloha č. 3 – vytvorenie podmienok pre letnú a zimnú turistiku, výstavba športovísk (cyklotrasy, pešie turistické trasy, náučné chodníky, klzisko, zjazdové a bežecké lyžiarske trasy, výstavba ihriska)

Úloha č. 4 – Vybudovanie infraštruktúry CR s využitím voľnočasových aktivít – lyžiarsky vlek so strediskom pri odbočke na Slavošku (občerstvenie, elektrifikácia, rozvod vody, sociálne zariadenie)

Úloha č. 5 – úprava miestneho obecného parku pre oddychovú zónu s vybudovaním malých posedení - lavičiek, altánku s vonkajším kozubom

Úloha č. 6 - vytváranie nových atraktivít cestovného ruchu, marketing rozvoja turizmu

Úloha č. 7 - rekonštrukcia a výstavba športovísk, detských ihrísk a športových areálov

Úloha č. 8 - vypracovanie strategickej štúdie vidieckej turistiky v obci

Úloha č. 9 - podpora športových klubov a organizovanie športových podujatí

3.2.3.3.2. Opatrenie 2: Prezentácia mikroregiónu, marketing a informačné systémy

- Zameranie na upútanie a zviditeľnenie atraktivít u potenciálnych návštevníkov a prilákať nových účastníkov cestovného ruchu.

Aktivity:

1. účasť prezentáciou na výstavách a veľtrhoch cestovného ruchu a mediálna prezentácia
2. tvorba propagačných materiálov, brožúr, pohľadníc a ich prezentácia na podujatiach CR
3. spracovanie komplexnej internetovej prezentácie a vytvorenie domény s možnosťou získania informácií o jednotlivých atraktivitách a podujatiach s možnosťou on-line rezerváciou ubytovania a objednávkou služieb
4. vypracovanie koncepcie rozvoja cestovného ruchu obce
5. obnova a dobudovanie orientačných a informačných tabúl
6. napojenie obce na priestorový informačný systém

3.2.3.3.3. Opatrenie 3: Podpora zvýšenia kvality služieb

- Opatrenie je zamerané na zvýšenie úrovne kvality služieb tak pre domáce obyvateľstvo ako aj zahraničných investorov.

Aktivity:

1. podpora rozvoja služieb pre verejnosť
2. poradenstvo a vzdelávanie obyvateľstva a podnikateľov
3. informovanosť podnikateľskej sféry o plánovaných aktivitách mikroregiónu

3.2.4 GLOBÁLNY CIEĽ Č.4

- ochrana životného prostredia

3.2.4.1 Špecifický cieľ č. 1

- ochrana a rozvoj životného prostredia

3.2.4.1.1. Opatrenie 1: Ochrana a racionálne využívanie vôd

Cieľom opatrenia je zabezpečenie obyvateľstva kvalitnou pitnou vodou, napojenie na kanalizačnú sieť, zamedzenie vypúšťania škodlivých a znečisťujúcich látok do vodných tokov, skvalitniť vodný biotop.

Aktivity:

1. vybudovanie kanalizačných sietí a biologických čističiek odpadových vôd
2. ochrana vodných zdrojov a vytýčenie ochranných pásiem
3. obmedzenie používania škodlivých chemických poľnohospodárskych hnojív
4. zavádzanie prísnejších nariadení proti nelegálnemu vypúšťaniu domových žúmp
5. úprava koryt potokov a riek v rámci protipovodňových aktivít
6. obnova a budovanie cestných kanalizačných rigolov

3.2.4.1.2. Opatrenie 2: Ochrana ovzdušia

Cieľom je zníženie emisií, ktoré znečisťujú ovzdušie a podporovanie využívania obnoviteľných zdrojov energií a ich racionálne využívanie.

Aktivity:

1. podpora budovania a využitia obnoviteľných zdrojov energií
2. ochrana ovzdušia budovaním technologických zariadení na zníženie vypúšťania emisií
3. podpora zníženia spaľovania tuhých a fosílnych palív a ich náhrada
4. budovanie centrálnych sídliskových kotolní na spaľovanie alternatívnych zdrojov.

3.2.4.2. Špecifický cieľ č. 2

-Odpadové hospodárstvo

3.2.4.2.1. Opatrenie 1: Rozvoj infraštruktúry odpadového hospodárstva

Opatrenie je zamerané na zamedzenie vytvárania divokých skládok a ich likvidáciu, na podporu investícií do separovaného zberu odpadov, výstavbu zariadení na likvidáciu a recykláciu odpadov.

Aktivity:

1. separácia komunálneho odpadu
2. uzavretie a rekultivácia malých divokých skládok
3. budovanie zariadení na zneškodňovanie a recykláciu odpadov
4. tvorba a rekonštrukcia priestorov na separovaný zber odpadov v obytných zónach
5. budovanie centrálnych biokompostární a zberných dvorov
6. zabezpečenie pravidelnej starostlivosti o zber TKO a odvoz na skládku TKO

3.2.4.2.2. Opatrenie 2: Environmentálne vzdelávanie detí a obyvateľstva

Zvyšovanie úrovne povedomia občianskeho vedomia zachovávať životné prostredie širokou verejnosťou.

Aktivity:

1. organizovanie podujatí pre deti zamerané na ochranu prírody
2. organizovanie podujatí zamerané na čistenie verejných priestranstiev
3. podpora výučby environmentálnej výchovy v predškolských a školských zariadeniach
4. výchova detí a obyvateľstva k separácii odpadu
5. poradenstvo, prednášky, verejné zhromaždenia o dôležitosti zachovávanía životného prostredia

3.2.5 GLOBÁLNY CIEĽ Č. 5

- Poľnohospodárstvo, lesné a vodné hospodárstvo

Trvalo udržateľný rozvoj poľnohospodárstva, lesného a vodného hospodárstva a rozvoj agroturistiky.

3.2.5.1. Špecifický cieľ č.1

- Rozvoj poľnohospodárstva

3.2.5.1.1. Opatrenie 1: Zavádzanie a rozvoj ekologického poľnohospodárstva

Orientácia na ekologické poľnohospodárstvo je trvalo udržateľným agroekosystémom využívajúcim najmä miestne a obnoviteľné zdroje. Používa technológie pestovania a chovu hospodárskych zvierat, ktoré minimalizujú poškodenie životného prostredia.

Aktivity:

1. produkcia zdravotne neškodných potravín,
2. zachovanie úrodnosti pôdy, hlavne organickými látkami,
3. vytvorenie podmienok pre prirodzený chov zvierat,
4. racionálne hospodárenie s prírodnými zdrojmi,
5. ochrana pred narušovaním prostredia a rovnováhy prírody

3.2.5.1.2. Opatrenie 2: Zlepšenie spracovania a predajnosti poľnohospodárskych produktov

V spracovaní poľnohospodárskych produktov patrí medzi najväčšie problémy najmä zastaraná, fyzicky a morálne opotrebovaná technológia spracovania surovín, nízka produktivita práce, hygiena a sanitácia a nedostatok finančných prostriedkov.

Aktivity:

1. podporovať zníženie výrobných nákladov a zlepšenie pracovných podmienok
2. zvýšiť kvalitu výrobkov
3. zavádzať nové technológie šetrnejšie k životnému prostrediu
4. zvýšiť úroveň hygienických podmienok a životných podmienok zvierat
5. znížiť negatívne dopady na životné prostredie
6. podporovať rozvoj ovocinárstva v obci a zabezpečiť finalizáciu jeho spracovania

3.2.5.2. Špecifický cieľ č. 2

- Rozvoj lesného a vodného hospodárstva

3.2.5.2.1. Opatrenie 1: Rozvoj lesného hospodárstva

Aktivity:

1. zabezpečovanie obnovy lesa – výsadba lesných drevín a budovanie lesných ciest
2. likvidácia erózných škôd lesných porastov
3. podporovať rozvoj poľovníckych združení
4. odstraňovanie následkov kalamít a požiarov
5. spracovávanie marketingových projektov využitia lesa pre rozvoj obce
6. využívanie drevného odpadu ako využiteľný odpad z lesov a tým zabezpečiť zamestnanosť pri výrobe drevnej štiepky
7. pomáhať zachovať a zveľadiť lesný fond a posilniť ekologickú stabilitu lesov
8. zlepšenie verejnoprospešnej funkcie lesov
9. podporovať vytvorenie a zachovanie pracovných príležitostí na vidieku

3.2.5.2.2. Opatrenie 2: Rozvoj vodného hospodárstva

Aktivity:

1. podporovať vybudovanie plánovanej vodnej nádrže Hanková i pre rozvoj obecných aktivít
2. podpora chovu a predaja rýb, spracovanie rýb a výroba rybých špecialít
3. výstavba zariadení na oddych a rekreáciu reguláciou Markušského potoka a výstavba viacúčelovej vodnej nádrže. Zapracovanie do územného plánu obce Markuška.

3.2.5.2.3. Opatrenie 3: Rozvoj agroturistiky

Aktivity:

1. spracovanie koncepcie rozvoja agroturistiky (s väzbou na mikroregión)
2. zmapovanie lokalizácie a nositeľov agroturistiky
3. koordinácia činnosti farmárskych rodín pre agroturistiku
4. program vzdelávania v oblasti agroturistiky
5. podpora malých fariem a gazdovských dvorov pre agroturistiku
6. projekt podpory subjektov zabezpečujúcich agroturistiku
7. spracovanie propagačného materiálu s ponukou agroturistiky
8. prezentácia a reklama obecnej agroturistiky

4. AKČNÝ PLÁN

Akčné plány predstavujú súbor konkrétnych projektov, opatrení a aktivít smerujúcich k naplneniu nosnej vízie a rozvojových cieľov obce Markuška. Dodávajú dlhodobej vízii žiaduci operatívny aspekt tým, že transformujú ciele stratégie do konkrétnych praktických krokov. Akčný plán sa preto týka kratšieho obdobia ako samotná stratégia. Jej plánovací horizont je približne 3 – 5 rokov.

Pre zvýšenie efektívnosti implementácie sa odporúča každoročne konkretizovať postup a úlohy pre jednotlivé aktivity.

Akčný plán zhromaždený v tejto kapitole nie je podrobným realizačným projektom. Ako súčasť dokumentu s dlhodobým plánovacím horizontom môže mať len charakter rámcových projektov – nemôže byť príliš podrobný, inak by sa rýchlo stal neaktuálnym.

Stratégia hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Markuška určila ciele, opatrenia a konkrétne úlohy na ich splnenie. Táto dlhodobá stratégia je rozpracovaná na kratšie obdobie vo forme akčného plánu.

Ide však o širokospektrálnu stratégiu dlhodobejšieho charakteru, ktorej postupné napĺňanie zabezpečí rast hospodárskej a sociálnej úrovne obce.

Akčný plán rieši potreby najdôležitejších úloh a opatrení – prioritných problémov v obci v krátkodobom harmonograme.

4.1. Priorita č. 1: Životné prostredie

Realizačný tím:

Ondrej Lipták – starosta obce
manažér Východoslovenskej vodárenskej spoločnosti
projektový manažér, projekčná kancelária

Opatrenie č. 1 :

Zabezpečenie vodovodu pre potrebu obce a jeho obyvateľov

Úloha č. 1 :

Dokončiť výstavbu vodovodu v obci a napojenie na jestvujúci rezervoár

Merateľné ukazovatele:

počet km. vodovodných sietí

počet domácností napojených na vodovod

Financovanie:

Obec Markuška

Ministerstvo životného prostredia SR

Predpokladaný harmonogram prác:

Rok 2007 -2009

Predpokladaný rozsah rozpočtu:

cca 6 mil. Sk

NSRR SR:

Operačný program Životné prostredie: Priorita 1: Integrovaná ochrana, racionálne využívanie vôd a protipovodňová ochrana

Opatrenie 1.1 Zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou

Opatrenie č. 2 :

Podpora a tvorba projektovej dokumentácie pre výstavbu kanalizácie a ČOV formou podomových a uličných čističiek odpadových vôd.

Úloha č. 2.1:

Vypracovanie štúdie uskutočniteľnosti na prípravu výstavby kanalizačných sietí a ČOV obce.

Na základe tejto štúdie vypracovať projektovú dokumentáciu pre územné a stavebné konanie a dopracovať k vydaniu stavebného povolenia.

Merateľné ukazovatele:

štúdia uskutočniteľnosti územné rozhodnutie, stavebné rozhodnutie

Financovanie:

Obec Markuška

Mikroregión Štítnická dolina

Východoslovenská vodárenská spoločnosť a.s. Košice

Ministerstvo životného prostredia SR

Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR

Ministerstvo pôdohospodárstva

Úloha č. 2.2:

**Vypracovanie projektu pre stavebné povolenie a realizačného projektu,
Spracovanie všetkých potrebných podkladov a dokumentov k začatiu
realizácie stavby podľa Európskych noriem.**

Merateľné ukazovatele:

projektová dokumentácia pre obec, aktualizované dokumentácie, platné stavebné
povolenia k stavbe

Financovanie:

Obec Markuška a Mikroregión Štítnická dolina

Ministerstvo životného prostredia SR

Environmentálny fond

Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR

Východoslovenská vodárenská spoločnosť

Ministerstvo pôdohospodárstva

Úloha č. 2.3:

**Realizácia investičnej stavby - Výstavba kanalizačnej siete splaškových
a dažďových vôd a čističky odpadových vôd.**

Merateľné ukazovatele:

počet km. kanalizačných sietí

počet obyvateľov pripojených na kanalizáciu

% odpadových vôd pripojených k ČOV

Financovanie:

Obec Markuška a Mikroregión Štítnická dolina
Východoslovenská vodárenská spoločnosť
Ministerstvo životného prostredia SR
Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR
Ministerstvo pôdohospodárstva

Predpokladaný harmonogram prác:

- 2.1 Rok 2007
- 2.2 Rok 2007- 2009
- 2.3 Rok 2009 - 2011

Predpokladaný rozsah rozpočtu:

- 2.1 400 tis Sk – VVS a.s. Košice pre celý mikroregión
- 2.2 1 mil. Sk pre obec
- 2.3 30 mil. Sk

NSRR SR:

Operačný program Životné prostredie: Priorita 1: Integrovaná ochrana, racionálne využívanie vôd a protipovodňová ochrana

4.2. Priorita č. 2 : Dopravná infraštruktúra

Realizačný tím:

Ondrej Lipták – starosta obce
projektový manažér, projekčná kancelária
manažér Košického samosprávneho kraja – odbor dopravy
dopravný inžinieri,

Úloha č. 1:

Vypracovanie stavebných dokumentácií - Spracovanie štúdií, projektových dokumentácií až po stavebné povolenia.

Merateľné ukazovatele:

vypracovaná štúdia

dĺžka projektovaných chodníkov a cestných

% km ciest riešené projektovými dokumentáciami z celkového stavu

Financovanie:

- podľa vlastníkov cestných komunikácií

Košický samosprávny kraj

Mikroregión Štítnická dolina

Obec Markuška

Úloha č. 2:

Realizácia rekonštrukcie a výstavby ciest a chodníkov v obci , rekonštrukcia miestnych komunikácií a opravy dažďových kanalizácií pod cestami.

Výstavba cestného prepojenia Brdárka – Vyšná Slaná, ktorá pomôže aj obci Markuška a rekonštrukcia cesty III. triedy.

Merateľné ukazovatele:

počet km. zrekonštruovaných a nových ciest

počet km. zrekonštruovaných a nových chodníkov

počet opravených cestných kanalizácií

Financovanie:

- podľa vlastníkov cestných komunikácií

Košický samosprávny kraj

Mikroregión Štítnická dolina

Obec Markuška

Mimoriadne štátne dotácie

Predpokladaný harmonogram prác:

1. Rok 2007 – 2009
2. Rok 2009 - 2011

Predpokladaný rozsah rozpočtu:

- 1. 2,5 mil. Sk
- 1. 50 mil. Sk

NSRR SR:

Regionálny operačný program Priorita : Infraštruktúra a regionálna dostupnosť

4.3. Priorita č. 3 : Cestovný ruch

Úloha č. 1:

Príprava marketingovej štúdie rozvoja cestovného ruchu Roštárskej doliny a okolia.

Vypracovanie odbornej štúdie na tému rozvoj cestovného ruchu v tejto oblasti. Spracovanie súčasného stavu – analýza a štatistické údaje návštevnosti, dlhodobá koncepcia rozvoja a krátkodobý plán ktorý by mal obsahovať konkrétne príklady možnosti investovania pre potenciálnych investorov. Rozvoj oblasti Roštárskej doliny, informačné body, sprístupnenie pamiatok Gotickej a Železnej cesty, priestorová informácia.

Realizačný tím:

Manažéri a odborníci v cestovnom ruchu
starostovia obcí Roštárskej doliny
Mikroregión Štítnickej doliny
Ministerstvo hospodárstva – sekcia cestovného ruchu
Ministerstvo pôdohospodárstva

Merateľné ukazovatele:

počet návštevníkov
počet prenocovaní a pobytov v mikroregióne
ekonomické ukazovatele HDP/obyvateľa

Financovanie:

Košický samosprávny kraj
Mikroregión Štítnická dolina
Obce Roštárskej doliny
Regionálny operačný program
Ministerstvo pôdohospodárstva

Úloha č. 2:

Spracovanie a vytvorenie komplexnej internetovej stránky obce a realizácia priestorového informačného systému .

Umiestnenie internetovej stránky /kompletná viacjazyčná multimedialna prezentácia na web, s komplexnými informáciami o obci, prírodných a kultúrnych atraktivitách, ubytovacích a stravovacích zariadeniach ako aj iných službách a s bohatou fotogalériou. Realizácia priestorového informačného systému

Realizačný tím:

Ondrej Lipták
tvorca www stránok
fotograf
grafik
historik a textár, prekladateľ

Merateľné ukazovatele:

www stránka
MB dát na stránke
počet fotografií
ohlasy webmasterovi
priestorový informačný systém

Financovanie:

Orange konto , Program obnovy dediny a iné súkromné zdroje
Košický samosprávny kraj
Obec Markuška

Samofinancovanie predajom alebo prenájmom reklamným priestorom na webe
Operačný program Informatika

Úloha č. 3:

Vydanie propagačného materiálu

Vytvorenie a vydanie propagačného materiálu obce Markuška s obsahom o histórii, súčasnosti, prírodných a kultúrnych atraktivitách, tradíciách a zvyklostiach, remeslách atď. Zapracovanie textov v rôznych jazykových mutáciách, kontakty na organizácie poskytujúce informácie o regióne, správcov pamiatok.

Realizačný tím:

Ondrej Lipták

fotograf

grafik

historik a textár, prekladateľ

Merateľné ukazovatele:

počet výtlačkov

rozsah a počet strán a počet fotografií

Financovanie:

Program obnovy dediny

Orange konto a iné súkromné zdroje

Košický samosprávny kraj

Obec Markuška

Samofinancovanie reklamným priestorom v brožúre, príp. sponzorské dary

Úloha č. 4:

Výstavba viacúčelovej vodnej nádrže reguláciou Markušského potoka

Vypracovanie projektovej dokumentácie, aktualizácia rozpočtu a dopracovanie stavebného povolenia. Vypracovanie štúdie využiteľnosti vodnej nádrže, okolitej infraštruktúry na rozvoj obce.

Realizačný tím:

Ondrej Lipták

Architekt

Povodie Hrona

Merateľné ukazovatele:

dopracovaná štúdia

projektová dokumentácia

stavebné povolenie

Financovanie:

Košický samosprávny kraj

Obec Markuška

Vodohospodársky fond

Ministerstvo pôdohospodárstva

Predpokladaný harmonogram prác:

Úloha - 1. Rok 2007 – 2009

2. Rok 2007 – 2009

3. Rok 2007 - 2008

4. Rok 2007 - 2010

Predpokladaný rozsah rozpočtu:

Úloha - 1. 500 tis. Sk

2. 400 tis. Sk

3. 450 tis. Sk

4. 10 mil.Sk

NSRR SR :

Regionálny operačný program - Priorita : Infraštruktúra a regionálna dostupnosť

Rozvoj infraštruktúry cestovného ruchu

Rozvoj zariadení občianskej

infraštruktúry

Operačný program Informatizácia spoločnosti

Regionálny operačný program - Priorita : Posilnenie vybavenosti územia –

Podpora infraštruktúry cestovného ruchu

Národný plán rozvoja vidieka

Úloha č. 5:

**Výstavba lyžiarskeho vleku so strediskom služieb s dobudovaním
infraštruktúry doplnkových služieb.**

Vypracovanie projektovej dokumentácie, rozpočtu a stavebného povolenia.

Realizácia investičnej výstavby a vybudovanie strediska služieb.

Vypracovanie štúdie využiteľnosti a potrebných služieb strediska pre rozvoj cestovného ruchu obce a mikroregiónu.

Realizačný tím:

Ondrej Lipták, zastupiteľstvo obce

Architekt

Podnikatelia

Externí odborníci v cestovnom ruchu

Merateľné ukazovatele:

dopracovaná štúdia

projektová dokumentácia

stavebné povolenie

zrealizovaná stavba so strediskom služieb : počet návštevníkov

počet prenocovaní a pobytov

ekonomické ukazovatele - tržby

Financovanie:

Košický samosprávny kraj

Obec Markuška

Regionálny operačný program

Ministerstvo pôdohospodárstva – Národný plán rozvoja vidieka

Predpokladaný harmonogram prác:

Úloha 5 - Rok 2007 – 2008 projekt, stavebné povolenie
Rok 2009 – 2011 realizácia investičnej akcie

Predpokladaný rozsah rozpočtu:

Úloha 5 - 500 tis. Sk projekt, stavebné povolenie
5 mil. Sk realizácia investičnej akcie

NSRR SR :

Regionálny operačný program - Priorita : Posilnenie vybavenosti územia –
Podpora infraštruktúry cestovného ruchu

Národný plán rozvoja vidieka - Os 3 - Podpora činností v oblasti vidieckeho
cestovného ruchu

4.4. Priorita č. 4 : Dobudovanie obecnej infraštruktúry

Úloha č. 1:

Výstavba autobusovej zástavky, oprava budovy požiarnej zbrojnice, oprava strechy Základnej školy, oprava strechy kultúrneho domu a obecného úradu, rekonštrukcia miestneho obecného parku s oddychovou zónou, rekonštrukcia obecných verejných studní a vytvorenie pamiatkovej expozície obce.

Realizačný tím:

Ondrej Lipták, obecné zastupiteľstvo
zástupcovia prípadných investorov

Merateľné ukazovatele:

Priestory voľnočasových aktivít
počet opravených obecných budov
spokojnosť obyvateľov – udržanie počtu rodín v obci

Financovanie:

Program obnovy dediny

Košický samosprávny kraj

Obce Markuška

Regionálny operačný program

Ministerstvo pôdohospodárstva – Národný plán rozvoja vidieka

Predpokladaný harmonogram prác:

1. Štúdia - Rok 2007 - 2008
2. Projekt - Rok 2008- 2009
3. Investícia - Rok 2009 - 2010

Predpokladaný rozsah rozpočtu:

1. Štúdia 200 tis Sk
2. Projekt 300 tis Sk
3. Investícia 2,5 mil. Sk

NSRR SR :

Regionálny operačný program - Priorita : Posilnenie vybavenosti územia –

Podpora infraštruktúry cestovného ruchu

Rozvoj zariadení občianskej infraštruktúry

Národný plán rozvoja vidieka - Os 3 – Obnova a rozvoj obcí

Úloha č. 2:

Využitie miestnych druhotných energetických zdrojov na prípravy drevnej štiepky pre vykurovanie rodinných domov obce.

Realizačný tím:

Ondrej Lipták, obecné zastupiteľstvo

zástupcovia prípadných investorov